

Çalışma Yaşamında Torba Yasa ile Yeni Düzenlemeler Yapıldı

6552 sayılı İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması ile Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun ile 4857, 6356, 4734, 4735, 5018, 4817, 492, 4447, 6331, 3065, 3201, 5502, 5510 ve 5521 sayılı kanunlarda değişiklikler yapıldı.

Kamuoyunda "taşeron yasası" olarak adlandırılan ve alt işveren sorununun çözümüne yönelik olarak hazırlandığı iddia edilen 14 maddelik bir taslak metin, gayriresmi olarak 12 Mayıs 2014 günü TÜRK-İŞ'e ulaştı. Bu gayriresmi metin aynı gün genelge çıkarılmak suretiyle tüm TÜRK-İŞ üyesi sendikalar ile paylaşıldı, konunun aciliyeti gereği 20 Mayıs 2014 akşamına kadar sendikalardan yazılı görüş talep edildi.

Gerek sendikalardan gelen yazılı görüşler ve gerekse TÜRK-İŞ uzmanlarının yaptığı değerlendirmeler sonucunda 14 maddelik bu taslak metnin 7 maddesinde olumsuzluk görüldü ve düzeltilmesi için TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu ve TÜRK-İŞ uzmanları tarafından çalışmalara başlandı.

Tüm bu çalışmalar yapılırken 13 Mayıs 2014 tarihinde Manisa ilinin Soma ilçesinde Soma Kömür İşletmeleri AŞ. tarafından işletilen kömür ocagında çok büyük bir facia yaşandı. Ülkemiz tarihinin en fazla can kaybına neden olan bu büyük maden faciasında 301 işçimiz şehit oldu.

Soma faciası sonrasında, TÜRK-İŞ'in daha önce gayriresmi olarak elde ettiği taslak metin, bu defa "İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" adı altında ve içerisine Soma faciası nedeniyle maden işçilerine yönelik bir kısım yeni düzenlemeler ilave edilerek 30 Mayıs 2014 tarihinde TBMM Başkanlığına sunuldu. Toplam 61 maddeden oluşan bu tasarı 1/931 esas numarası ile TBMM Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edildi. TÜRK-İŞ 2 Haziran 06.2014 tarihinde 1/931 esas numaralı tasarımı bir genelge ile tüm üye sendikalarına gönderdi.

3 Haziran 2014 tarihinde TÜRK-İŞ Genel Merkezinde; TÜRK-İŞ, HAK-İŞ ve DISK uzmanları ortak bir toplantı yaparak bu yeni tasarımı değerlendirdi. Toplantı sonrasında varılan sonuçlar üç konfederasyonun Genel Başkanlarına sunuldu. Genel Başkanların, uzman değerlendirmelerine katılmaları sonucunda, 61 maddeden oluşan İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 5 maddesi ile ilgili üç konfederasyonun ortak önerilerini bir tutanak ile imza altına aldılar. Konunun önem ve aciliyeti gereği aynı akşam Konfederasyon Genel Başkanları, Başbakanlıktan randevu olarak bu taleplerini bizzat dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan'a bildirdiler. Başbakan sorunun çözümü için gerekli görevlendirmeleri yaptı ve Başbakanın görevlendirmesiyle sosyal taraflarla yapılan ortak çalışmalarda, Konfederasyonların hassasiyet gösterdiği konulara ilişkin çözüm arayışları yapıldı, belli ölçüde düzeltmeler yapılarak sıkıntular giderilmeye çalışıldı.

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu, 4 Haziran 2014 tarihinde Başkanlar Kurulunu toplantıya çağırdı ve tasarı TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulunda değerlendirildi.

1/931 esas numaralı "İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" 4 Haziran 2014 tarihinde, Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmeye başlandı. 10 Eylül 2014 tarihinde TBMM Genel Kurulunda kabul edilerek 6552 sıra numarası ile kanunlaştı ve 11 Eylül 2014 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Torba Yasa Ne Getiriyor?

MADDE 1: Müfettiş raporlarına itiraz süresi otuz iş-gününe çıkarıldı. Ayrıca müfettiş raporlarına karşı yapılacak itirazlarda, itiraz üzerine görülecek olan davanın basit yargılama usulüne göre dört ay içinde sonuçlandırılacağı, mahkemece verilen kararın temyizi halinde Yargıtay'ın altı ay içinde kesin olarak karar vereceği hükmüne bağlandı. Kamu idarelerince müfettiş raporlarına karşı yetkili iş mahkemelerine itiraz edilmesi ve mahkeme kararlarına karşı diğer kanun yollarına başvurulması zorunlu hale getirildi.

MADDE 2: İşe iade davalarında dava koşulundan sayılan en az altı aylık kıdemi olma koşulu, yeraltı işlerinde çalışan işçiler için aranmayacak.

MADDE 3: İşverenler, alt işverene iş vermeleri halinde, bunların işçilerinin ücretlerinin ödenip ödenmediğini işçinin başvurusu üzerine veya aylık olarak resen kontrol etmekle ve varsa ödenmeyen ücretleri hak edişlerinden keserek işçilerin banka hesabına yatırmakla yükümlü kalındı.

MADDE 4: Maden işlerinde çalışan işçilere zorunlu nedenler ve olağanüstü haller dışında zorunlu çalışma yaptırılmaması hükmüne bağlandı. Bu hallerde ise haftalık otuz altı saati aşan her bir saat fazla çalışma için verilecek ücret, normal çalışma ücretinin saat başına düşen miktarının yüzde yüzden az olmamak üzere artırılması suretiyle ödenecek.

MADDE 5: Yeraltı işlerinde çalışan işçilerin yıllık ücretli izin süreleri dörder gün artırıldı. Böylelikle yeraltında çalışan ve beş yıldan az kıdeme sahip işçinin (iş sözleşmesi veya toplu iş sözleşmesi ile daha fazla belirlenmediği durumlarda) en az on sekiz gün yıllık ücretli izin hakkına sahip olması öngörüldü.

MADDE 6: Alt işveren işçilerinden, alt işvereni değiştirdiği halde aynı işyerinde çalışmaya devam edenlerin yıllık ücretli izin süresi, aynı işyerinde çalıştığı süreler dikkate alınarak hesaplanacak. Asıl işveren, alt işveren tarafından çalıştırılan işçilerin hak kazandıkları yıllık ücretli izin sürelerinin kullanılıp kullanılmadığını kontrol etmek ve ilgili yıl içerisinde kullanılmasını sağlamakla, alt işveren ise tutmak zorunda olduğu izin kayıt belgesinin bir örneğini asıl işverene vermekle yükümlü kalındı.

MADDE 7: Yeraltı maden işlerinde çalışan işçiler için yeraltındaki çalışma süresinin haftada en çok otuz altı saat olacağı, günlük ise altı saatten fazla olamayacağı hükmüne bağlandı.

MADDE 8: Yapılan düzenleme ile 1475 sayılı İş Kanununun yürürlükte olan 14. maddesindeki şartları göz önünde bulundurularak alt işveren işçilerinin hak ettiği kıdem tazminatları ilgili kamu kurum ve kuruluşu tarafından doğrudan işçinin banka hesabına aktarılması öngörüldü.

MADDE 9: "Linyit" ve "Taşkömürü" çıkarılan işyerlerinde, yeraltında çalışan işçilere ödenecek ücret miktarı 4857 sayılı Kanununun 39. maddesi uyarınca belirlenen asgari ücretin iki katından az olamayacak.

MADDE 10: Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarında uyulacak kurallar düzenlendi. Buna göre, (Belediye Kanununun 67. maddesi ile diğer kanunların hizmet almına ilişkin özel hükümleri saklı olmak üzere)

1. İdarelerce istihdam edilen personelin yeterli nitelik veya sayıda olmaması halinde personel çalıştırılmasına dayalı yardımcı işlere ilişkin hizmetler için ihaleye çıkılabilecek. Bu kapsamda ihaleye çıkılabilecek yardımcı işlere ilişkin hizmet türlerini belirlemeye; (işçi, işveren ve kamu görevlileri konfederasyonlarının görüşünü alarak) Bakanlar Kurulu yetkili olacak.
2. İdareler, idareye ait bir işyerinde yürütülen asıl işin bir bölümünde idarenin ve işin gereği ile teknolojik nedenlerle uzmanlık gerektiren işlerde hizmet alımı ihalesine çıkılabilecekler.
3. Danışmanlık hizmet alım ihalelerinde istihdam edilen personelin yeterli nitelik veya sayıda olmaması şartı aranmayacak.

MADDE 11: Personel çalıştırılmasına dayalı hizmetler (danışmanlık hizmet alımları hariç) için ihaleye çıkılmadan önce madde metninde detaylı olarak yazılan mercilerden uygun görüş alınması zorunlu kalındı. Ancak hizmet alımlarında niteliği gereği sözleşme süresi altı ayı aşmayan işlerde uygun görüş şartı aranmayacak. Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı ihaleleri çerçevesinde çalıştırılan personel, ihale ve sözleşme konusu iş dışında başka bir işte çalıştırılmayacak ve görevlendirilemeyecek. 4857 sayılı Kanunun 2. maddesinin 7. fıkrası hükmüne aykırılık teşkil edecek şekilde işlem ve eylemler yapılması nedeniyle idare aleyhine zarar ortaya çıkması halinde, oluşan bu zararlar, bu zarara neden olduğu tespit edilenlere rücu edilmek suretiyle tahsil edilecek. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenecek.

MADDE 12: Ülkemizin 2015 yılında üstleneceği Yirmiler Grubu (G-20) Dönem Başkanlığı kapsamında, 2014 ve 2015 yıllarında yapılacak mal ve hizmet alımları ile yapım işleri, ceza ve yasaklama hükümleri hariç Kamu İhale Kanununa ve Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa tâbi olmayacak.

Ayrıca işyerlerinin aynı yerde olup olmadığına bakılmaksızın; bir mahalli idarenin ya da bağlı kuruluşunun kendi birimleri arasında veya bir mahalli idare ile bağlı kuruluşu arasında veya aynı mahalli idarenin farklı bağlı kuruluşları arasında olmak kaydıyla, mahalli idarelerde veya bağlı kuruluşlarında çalışan işçiler, ilgili mahalli idarenin en üst amirinin onayı alınarak bu maddenin yayımlandığı tarihi izleyen yüz yirmi gün içinde kadroları veya geçici iş pozisyonlarıyla birlikte aynı veya benzeri iş ya da işyeri değişikliğine tabi tutulabilecek. Bu fıkra uyarınca aynı veya benzeri iş ya da işyeri değişikliğine tabi tutulan işçilerin ücret ile diğer mali ve sosyal hakları ile kadem tazminatları ve kademe bağlı diğer hususlarda, 6360 sayılı Kanunun geçici 1. maddesinin durumlarına uygun hükümleri aynı şekilde uygulanacak.

MADDE 13: Kamu İhale Kanununun 62. maddesinin 1. fıkrasının (e) bendi uyarınca ihale edilen işlerde, 4857 sayılı İş Kanununun 2. maddesinde tanımlanan asil işveren-alt işveren ilişkisi çerçevesinde alt işveren tarafından münhasıran Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu kapsamına giren kamu kurum ve kuruluşlarına ait işyerlerinde çalıştırılan işçileri kapsayacak olan toplu iş sözleşmeleri; alt işverenin yetkilendirmesi kaydıyla merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin üyesi bulunduğu kamu işveren sendikalarından birisi tarafından 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu hükümlerine göre yürütülecek ve sonuçlandırılacak. Toplu iş sözleşmesinin kamu işveren sendikası tarafından bu fıkraya göre sonuçlandırılması halinde, belirlenen ücret ve sosyal haklardan kaynaklanan bedel artışı kadar idarece fiyat farkı ödenecektir. Kamu işveren sendikası tarafından yürütülmeyen ve sonuçlandırılmayan toplu iş sözleşmeleri için fiyat farkı ödenmeyecektir. 4857 sayılı Kanunun 2. maddesinin 7. fıkrası esas alınarak asil işveren sıfatından dolayı ücret farkına hükmedilemeyecek ve asil işveren sıfatıyla sorumluluk yüklenmeyecek. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin esas ve usuller, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle Maliye Bakanlığınca belirlenecek.

MADDE 14: Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 28. maddesinin 4. fıkrasında yer alan "temizlik, yemek, koruma ve güvenlik ile" ibaresi "yemek (beşinci fıkra kapsamındaki yemek hizmetleri hariç) ve" şeklinde değiştirilmiş, maddede yer alan "finansal kiralama su-

retile temini" ibaresinden sonra gelmek üzere "afet ve acil durumlar için kurulan lojistik depoların işletilmesiyle ilgili hizmetleri" ibaresi eklenmiş ve ayrıca maddeye; "Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 62. maddesinin 1. fıkrasının (e) bendi kapsamında olan işlerden sürekli nitelikte olanlara ilişkin hizmet alımlarında, yüklenme süresi üç yıl olup, işin niteliğinden veya süresinden kaynaklanan zorunlu hallerde bu süre gerekçesi gösterilmek şartıyla üst yöneticinin onayıyla kısaltılabilir" hükmü yeni bir fıkra olarak ilave edilmiştir.

MADDE 15: 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 2. maddesinin 2. fıkrasına "e) Denizyolu taşımacılığı yapan araçların uluslararası seyrüsefer halleri" şeklinde yeni bir bent ilave edilmiş, böylelikle denizyolu taşımacılığı yapan araçların uluslararası seyrüsefer halleri 6331 sayılı Kanun kapsamı dışında bırakılarak istisna halleri çoğaltılmıştır.

MADDE 16: 10'dan az çalışanı bulunan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri için 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu hükümleri daha esnek hale getirilmiştir.

MADDE 17: 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununda yapılan değişiklikle 10'dan az çalışanı bulunan ve az tehlikeli işyerleri için, çalışanların sağlık raporlarının çalışan sayısına bakılmaksızın hizmet alınan veya görevlendirilen işyeri hekiminin yanı sıra kamu hizmet sunucuları veya aile hekimlerinden de alınabilmesine imkân tanınmıştır.

MADDE 18: 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununda yapılan değişiklikle 10'dan az çalışanı bulunan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde, işverenlerin veya vekillerinin iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin üstlenilmesine ilişkin eğitim programları, eğitimin süresi ve eğitimcilerin nitelikleri ile görevlendirmeye ilişkin hususların Bakanlık tarafından belirlenmesi hükme bağlanmıştır.

MADDE 19: İşveren sendikalarına, tüzüklerinde hüküm bulunmak ve şartları genel kurul kararıyla belirlenmek kaydıyla, işçilerin sigorta primlerinin işverenlerin ödemelerinde kullanılmak ve nakit mevcudunun yüzde yirmi beşini aşmamak üzere karşılıksız yardıma dayalı dayanışma ve yardım fonu oluşturabilme imkânı tanınmıştır.

MADDE 20: 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununun 41. maddesinin 1. ve 5. fıkralarında yer alan 'yüzde üçünün' ibareleri 'yüzde birinin' olarak, 43. maddesinin 2. fıkrasında yer alan 'yüzde üçünden' ibaresi 'yüzde birinden', dördüncü fıkrasının

da yer alan 'yüzde üçünü' ibaresi 'yüzde birini' olarak değiştirilmiştir.

MADDE 21: 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununa Ek Madde 1 olarak "41. maddenin 1. ve 5. fıkraları ile 43. maddenin 2. ve 4. fıkralarında yer alan kurulu bulunduğu işkolunda en az yüzde bir üye şartı, Ekonomik ve Sosyal Konseye üye konfederasyonlara üye olmayan işçi sendikaları için yüzde üç olarak uygulanır" hükmü ilave edilmiştir.

MADDE 22: Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanununda yapılan değişiklikle yabancı kişilerin çalışma izinlerinin ikamet izni yerine de geçmesi nedeniyle Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca süresiz çalışma izninin verilmesinde uzun dönem ikamet iznine uyumlu düzenlemelerin esas alınması hüküm altına alınmıştır.

MADDE 23: Harçlar Kanununda yapılan değişiklikle uzun dönem ikamet izni gibi üzerinde harç hesaplanmasında esas alınacak bir süre yer almayan ve aynı niteliğe sahip olan süresiz çalışına izinlerinin de ikamet izin harcından muaf tutulması düzenlenmiştir.

MADDE 24: İşsizlik Sigortası Kanununda yapılan değişiklikle, Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri ile İlgili Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin 31. maddesi kapsamında yer alan sözleşmeli personel (Sümer Holding AŞ.'de çalışan sözleşmeli personel) İşsizlik Sigortası Kanunu kapsamı dışına çıkarılmıştır.

MADDE 25: İşsizlik Sigortası Kanununda değişiklik yapılarak işe iade davası nedeniyle yatırılan primlerin son günü esas alınarak, işsizlik ödeneği hak sahipliğinin belirlenmesi ve işsiz geçen dönem için ödeme yapılması düzenlenmiştir.

MADDE 27: 3065 sayılı Kanuna geçici 33. madde eklenerek Sosyal Güvenlik Kurumunun alacaklarının tahsiline olanak sağlayan taşınmaz alımında, 31/12/2023 yılına kadar, taşınmazların Kuruma devir ve tesliminde, müzayede yolu ile satışı dahil devir ve tesliminde Katma Değer Vergisinden istisna tutulması öngörülmüştür.

MADDE 28: 8/5/1985 tarih 3201 sayılı Yurt Dışında Bulunan Türk Vatandaşlarının Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi Hakkında Kanunun 1. maddesi değiştirilerek, doğumla Türk vatandaşı olanlardan, izin almak suretiyle Türk vatandaşlığından çıkanlara da (mavi kartlılara da) istekleri halinde yurtdışında çalıştıkları süreleri borçlanabilmelerine olanak sağlanmıştır.

MADDE 29: 3201 sayılı Kanunun 5. maddesinde yapılan değişiklikle, diğer ülkeler ile imzalanmış ikili sosyal güvenlik sözleşmelerinde açık hükmün olması halinde, ikili sözleşmenin imzalandığı yabancı ülkedeki sigortalı olarak ilk giriş tarihlerinin, ülkemiz mevzuatı bakımından da sigortalılık başlangıç tarihi olarak kabul edilmesi öngörülmüştür.

MADDE 30: 3201 sayılı Kanuna eklenen Geçici 8 inci madde ile izin alarak Türk vatandaşlığından çıkanların, açtıkları davalardan vazgeçmeleri halinde, yargılama giderlerine hükmedilmemesi ve yurt dışında Türk vatandaşı olarak çalıştıkları süreleri borçlanmalarına ve ikili sözleşmelerde açık hüküm bulunması durumunda, yurtdışındaki ilk sigortalılık başlangıç tarihlerinin sigortalı başlangıcı olarak kabul edilmesine olanak sağlanmıştır.

MADDE 31: 16/5/2006 tarihli ve 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendini değiştirilerek, Sosyal Güvenlik Kurumun "eğitim, araştırma ve danışmanlık" görevi yapmasına da olanak sağlanmıştır.

MADDE 32: 5502 sayılı Kanununun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasına eklenen bentle, Sosyal Güvenlik Kurumun, yardımcı hizmet birimleri içinde "Eğitim, Araştırma ve Geliştirme Merkezi Başkanlığının kurulması öngörülmüştür.

MADDE 33: 5502 sayılı Kanuna 25/B maddesi eklenerek yeni kurulan Eğitim, Araştırma ve Geliştirme Merkezi Başkanlığının görevleri belirlenerek, Başkanlık;

- Sosyal güvenliğe ve sağlık sigortasına ilişkin alanlarda ulusal ve uluslararası düzeyde araştırma, eğitim, inceleme, yayın ve danışmanlık faaliyetleri yapmak ve yaptırmak.
- Kurumsal kapasitenin artırılmasına yönelik hizmet içi eğitim programını hazırlamak ve görevde yükselme sınavlarında başarılı olan personeli özel eğitim programı hazırlayarak eğitmek.
- Kurum personelinin eğitim planını hazırlamak, uygulamak ve değerlendirmek.
- Sosyal güvenlik ekonomisi ve finansmanı alanında gelişmeleri takip etmek.
- Sosyal güvenlik mevzuatına ilişkin sertifika programları hazırlamak.
- Üniversite ve araştırma enstitüleri ile işbirliği yaparak veya hizmet satın alınması suretiyle eğitim programları, araştırma, geliştirme çalışmaları yapmak veya yaptırmak.

- Kamu kurum ve kuruluşlarına, tüzel kişi ve kurumlara sosyal güvenlik konularında eğitim vermek, seminer ve konferans düzenlemek.
- İkili sosyal güvenlik sözleşmesi bulunan ülkelerdeki dış temsilcilikler ve ilgili kurum ve kuruluşlarla eğitim, seminer, staj ve personel değişimi çalışmalarını yürütmek görevleri ile Kurum Başkanı tarafından verilecek benzer nitelikteki diğer görevleri yapmakla sorumlu tutulmuştur.

MADDE 34: 5502 sayılı Kanunun 28 inci maddesine eklenen fıkra ile, Kurum tarafından yürütülen, özel bilgi ve ihtisas gerektiren projeler kapsamında, Genel Sağlık Sigortası Genel Müdürlüğü bünyesinde görevlendirilmek üzere sözleşmeli olarak en çok 20 kişi istihdam edilmesi ve bu kişilerin en fazla üç yıl süre ile çalıştırılması, bunlara ödenecek ücretlerin miktarı hususların da Kuruma yetki verilmiştir.

MADDE 35: 5502 sayılı Kanunun 29 uncu maddesine getirilen ilave ile kurulan Eğitim, Araştırma ve Geliştirme Merkezi Başkanlığı için Eğitim, Araştırma ve Geliştirme Merkezi Başkanı ile Başkan yardımcısı kadroları ihdas edilmiştir.

MADDE 36: 5502 sayılı Kanunun 34 üncü maddesinin (d) bendi değiştirilip, maddeye (h) bendi ilave edilerek, Kurumun gelirleri arasında, Kurumun ödeme kapsamındaki listelere girmek veya bu listelerde kalmak veya değişiklik yapmak için yapılan başvurulardan ve sözleşmelerden elde edilen gelirler. İle eğitim ve danışmanlık hizmetlerinden elde edilen gelirlerde dahil edilmiştir.

MADDE 37: 5502 sayılı Kanunun 35 inci maddesinin madde başlığının "Kurumun taşınmaz edinimi, taşınır ve taşınmaz mal varlıkları ile gayri maddi haklarının hukuki durumu" şeklinde değiştirilerek, maddeye eklenen fıkra ile, Kurum, işverenlerin, sigortalıların, genel sağlık sigortalılarının, emeklilerin, bunların hak sahipleri ile dul ve yetimlerinin ve kurumdan aylık alan diğer kişilerin bireysel veri ve haklarını, bireysel veri ve haklarından oluşan toplu veri ve hakları ile işletmelerine ilişkin verileri ticari surları hariç, sahip olduğu gayri maddi haklarını (yazılımları, verileri) Yönetim Kurulunun onayı ile satabilmesine olanak sağlanmıştır.

MADDE 38: 5502 sayılı Kanunun 36 ıncı maddesi değiştirilerek, Kuruma uygulanan vergi harçlardan muafiyetine açıklık getirilerek, mevcut muafiyetlerine ek olarak "baro vekalet pulu" ile ceza evleri harçlarından muaf tutulması ve Kurum aleyhine sonuçlanan davalarda hükmedilen asıl alacak ile vekalet ücreti ve yargılama giderlerinin, alacaklının veya vekilinin Kuruma, ödeme dayanak makbuz ve belgelerle birlikte yazılı şekilde

başvurduğu tarihten itibaren, bildireceği banka hesap numarasına, otuz gün içinde Kurum tarafından ödenmemesi halinde alacakların icra takibine geçebilmeleri ve Kurumun avukatlarının ve Hukuk Müşavirlerinin listesinin ilgili kurumlara gönderilerek yetkilendirilmeleri öngörülmüştür.

MADDE 39: 5502 sayılı Kanunun eki (I) sayılı yardımcı hizmetler bölümüne Eğitim, Araştırma ve Geliştirme Merkezi Başkanlığı ilave edilmiştir.

MADDE 40: 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (c) ve (e) bentleri değiştirilerek, aynı kişi yanında ev hizmetlerinde, ay içerisinde 10 günden az çalıştırılan ev hizmetlilerinin, zorunlu sigortalı kapsamından çıkartılmaları,

Sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmış ülkelerde kurulu olan herhangi bir kuruluş tarafından, o kuruluşun adına ve hesabına üç aydan fazla olarak çalıştırılmak üzere ülkemize gönderilenlerin üçüncü aydan itibaren zorunlu sigortalı olarak kapsama alınmaları öngörülmüştür.

MADDE 41: 5510 sayılı Kanununun 28 inci maddesinde yapılan değişiklikle, "malullük" kavramı "ağır engelli" olarak değiştirilmiştir.

Sigortalılıkları 1/10/2008 tarihinden sonra başlayan, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca tespit edilen maden işyerlerinin yeraltı işlerinde sürekli veya münavebeli olarak çalışan maden işçilerinin 55 olan emeklilik yaşı 50'ye düşürülmüştür.

MADDE 42: 5510 sayılı Kanununun 40 ıncı maddesinin birinci fıkrasına eklenen cümle ile yeraltı işlerinde maden ocakları (elementer cıva bulunduğu saptanan cıva maden ocakları hariç), kanalizasyon ve tünel yapımı gibi yer altında yapılan işlerde çalışan sigortalıların bu işlerde fiilen çalışmadıkları ücretli izin, sıhhi izin, yıllık izin, eğitim, kurs ve iş öncesi-sonrası hazırlık süreleri ile resmi tatil günlerinin de fiili hizmet süresi zammı kapsamında değerlendirilmesi öngörülmüştür.

MADDE 43: 5510 sayılı Kanununun 41 inci maddesinin (a) bendinin değiştirilerek, iş sözleşmesine tabi olan sigortalılar gibi kamu görevlisi ile kendi adına bağımsız olarak çalışan kadın sigortalılara da doğum borçlanması yapmalarına olanak sağlanmış ve tüm sigortalı kadınlar için hizmet borçlanması yapılacak çocuk sayıları ikiden üçe çıkartılmıştır.

MADDE 44: 5510 sayılı Kanununun 61 inci maddesinin altıncı fıkrasına eklenen cümle ile, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı bursu ile

Türkiye'ye gelen yabancı uyruklu öğrencilerin, Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirimlerinin, bu Başkanlık veya Uluslararası Öğrenciler Değerlendirme Kurulu tarafından yapılması, bildirimlerinin yapıldığı tarihten itibaren genel sağlık sigortalısı sayılması öngörülmüştür.

MADDE 45: 5510 sayılı Kanununun 63 üncü maddesinin (e) bendinde yapılan değişiklik ve bu maddeye eklenen fıkra ile, yapılan tıbbi tedavileri sonrasında normal tıbbi yöntemlerle çocuk sahibi olamayan, ancak yardımcı üreme yöntemi ile çocuk sahibi olabileceği Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmet sunucuları sağlık kurulları tarafından tıbben mümkün görülen, evli kadın sigortalının kendisinin veya sigortalı erkeğin karısının, yardımcı üreme yöntemi ile çocuk sahibi olma hakkı iki denemeden üç denemeye çıkarılmış.

- Terörle Mücadele Kanunu uyarınca malullük aylığı bağlananlar,
- Muvazzaf, yedek ve gönüllü erlerin silah altında buldukları esnada veya celp ve terhislerinde (Serbest sevkler dahil) sevkleri sırasında, Yedek Subay okulu öğrencilerinin gerek okulda, gerek okuldan evvelki hazırlık kıtasında vazife malulü olmaları nedeniyle aylık bağlananlar,
- Terörle Mücadele Kanunu kapsamındaki olaylar nedeniyle, Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümlerine göre aylık bağlananlar,
- Terörle Mücadele Kanunu kapsamına girmese dahi başkasının yardım ve desteği olmadan yaşamak için gerekli hareketleri yapamayacak derecede malul olanlar, vazife ve harp malulleri, ile bakmakla yükümlü oldukları kişilerin yardımcı üreme yöntemlerinden yararlanarak çocuk sahibi olabilmeleri için, son üç yıl içinde diğer tedavi yöntemlerinden sonuç alınamamış olduğunun Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmet sunucularını sağlık kurulları tarafından belgelenmesi ve en az beş yıl genel sağlık sigortalısı veya bakmakla yükümlü olunan kişi olup, 900 gün genel sağlık sigortalısı prim gün sayısının olması koşullarının aranmaması öngörülmüştür.

MADDE 46: 5510 sayılı Kanununun 64 üncü maddesinin (e) bendine eklenen ibare ve maddeye eklenen fıkra ile, Geleneksel, tamamlayıcı, alternatif tıp uygulamalarının genel sağlık sigortasından sunulan sağlık hizmetlerinin kapsamı dışında tutulması ve Kuruma bildiri yapılmayan sağlık personeli üzerinden yapılan faturalamaların önlenmesi öngörülmüştür.

MADDE 47: 5510 sayılı Kanununun 68 inci maddesi değiştirilerek tüp bebek deneme sayısının üçe çıkarılması nedeniyle üçüncü denemeden alınacak katılım payının oranı yüzde 20 olarak belirlenmiştir.

MADDE 48: 5510 sayılı Kanununun 72 inci maddesine eklenen fıkra ile, Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonuna iştirak edenler hariç, Kurum bünyesinde oluşturulan bilimsel komisyonlara, Kurum dışından katılacak alanlarında uzman olan öğretim üyeleri ile tabip, diş tabibi ve eczacılara (6.500) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmemek üzere ödeme yapılması öngörülmüştür.

MADDE 49: 5510 sayılı Kanununun 73 üncü maddesinin onuncu fıkrasında yapılan değişiklik ve maddeye eklenen fıkralar ile, Kurumun, sağlık hizmeti sunucuları ve/veya ürün sağlayıcılardan satın alacağı ürünün yada sağlık hizmetlerinin, satın alınması ve sağlık hizmeti ile ürünlerin kalitesini belirlemesi, bedellerinin Fiyatlandırma Komisyonunun belirleyeceği fiyat üzerinden faturalandırılması ile ödenmesi, ürünlerin (Ortez, protez, tıbbi araç, gereçlerin) Kurum tarafından yapılacak sözleşmelerle temin edilmesi ve ve Kurumun ödeme listesine girmek amacıyla ilaç, tedavi, tıbbi cihazlar ve benzeri konularda yapılacak başvurular ve sağlık hizmetleri ödeme listelerinde bulunan ürün ve talepler için ilgili kişi veya firmalardan yıllık ücret ve/veya başvuru ücreti alınması öngörülmektedir.

MADDE 50: 5510 sayılı Kanununun 82 inci maddesinin birinci fıkrasına eklenen cümle ile, yurt dışında iş üstlenen işverenlerin, bu işyerlerinde çalıştırılmak üzere götürecekleri Türk işçileri adına Kuruma ödenmesi gereken sigorta primlerinin üst sınırı asgari ücretin üç katı olarak belirlenmiştir.

MADDE 51: 5510 sayılı Kanununun 87 inci maddesinin birinci fıkrasına eklenen bentle, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı bursu ile Türkiye'ye gelen yabancı uyruklu öğrencilerin genel sağlık sigortalısı primlerinin ödeme yükümlüsünün bu Başkanlığın veya Uluslararası Öğrenciler Değerlendirme Kurulu tarafından görevlendirilen kurumun olması öngörülmüştür.

MADDE 52: 5510 sayılı Kanununun 88 inci maddesine eklenen fıkra ile sigortalılar adına sonradan tahakkuk ettirilen fark prim tahakkuklarının, sigortalılar ile tüzel kişilerin kasıt, kusur, hata veya yanlıtıcı beyanından kaynaklamaması halinde Kurum tarafından yazılı teblig ile verilen süre içinde ödenmesi şartıyla gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanmaksızın tahsil edilmesi, geç ödenmesi durumunda teblig tarihinden itibaren

ren gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanması öngörülmüştür.

MADDE 53: 5510 sayılı Kanununun 97 inci maddesinin dördüncü fıkrasında ki ibare değiştirilerek bankaya gönderilen aylık ve gelirlerin alınmaması halinde bankalar tarafından geri gönderilme süresi 6 aydan 12 aya çıkarılmıştır.

MADDE 54: 5510 sayılı Kanunun 103 üncü maddesine eklenen fıkralar ile Kurum müfettişleri tarafından yapılan inceleme veya soruşturma sırasında oluşturulan komisyonca Kurum alacağının tahsilinin riske gireceğinin öngörülmesi halinde, riske gireceği öngörülen miktar kadar ilgili sağlık hizmeti sunucularının Kurumda ki alacaklarının ödenmesinin altı ay süre ile durdurulması,

Nitelikli dolandırıcılık suçu işleyerek Kurum zararına sebep olan kişiler ve sağlık hizmeti sunucuları ile sözleşme yapılmaması, bu suçu işleyen hekimlerden gelen muayene ve tedaviye ilişkin faturaların ödenmemesi öngörülmüştür.

MADDE 55: 5510 sayılı Kanuna eklenen ek 9 üncü madde ile ev hizmetlerinde aynı kişi yanında ay içinde 10 günden az çalışanlar adına çalıştırılanların, % 2 oranında ki iş kazası ve meslek hastalığı sigortası primini ödemesi, ev hizmetlisinin ise adına iş kazası ve meslek hastalığı sigortası priminin ödendiği aylarda, genel sağlık sigortası ile, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primini kendisinin ödeyerek sigortalı olması, ay içinde 10 gün ve daha fazla çalıştırılanların ise zorunlu sigortalı olarak, çalıştırılanlarca Sosyal Güvenlik Kurumu Tarafından belirlenen usul ve esaslarda beyanlarının yapılılarak, primlerinin ödenmesi öngörülmüştür.

MADDE 56: 5510 sayılı Kanunun geçici 41 inci maddesine eklenen fıkra ile Sosyal Güvenlik Kurumunun prim borçlarına mahsuben satın aldığı taşınmazlardan, alınış tarihinden itibaren iki yıl içinde satışı yapılamayanların, satın alınan bedeline geçen süredeki yeniden değerlendirme oranı kadar artış yapılarak kamu hizmetlerinde kullanılmak veya gerektiğinde Hazineye ait diğer taşınmazlar gibi değerlendirilmek üzere Hazineye devretmesine olanak sağlanmıştır.

MADDE 57: 5510 sayılı Kanuna eklenen geçici 53 üncü madde ile gelir testine çeşitli sebeplerle başvuruda bulunmamış olan genel sağlık sigortalısının, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden aybaşından itibaren 6 ay içinde gelir testine başvurması, gelir testi sonucu tespit edilecek gelir seviyesine göre belirlenecek genel sağlık sigortası primlerinin faizsiz yapılandırılması, daha önce gecikmeli olarak gelir testi yaptırmış olması nedeniyle asgari ücretin iki katı tutarı üzerinden

prim ödemekte olanlarında bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren gelir testi sonucu belirlenen gelirleri üzerinden genel sağlık sigortası primlerini ödemeye devam etmeleri, ancak daha önce asgari ücretin iki katı üzerinden ödemiş oldukları primlerin iade edilmemesi ve Bakanlar Kuruluna gelir testine başvurma süresini 6 ay daha uzatmasına yetkili olması öngörülmüştür.

MADDE 58: 5510 sayılı Kanuna eklenen geçici 54 üncü madde ile Esnaf ve Küçük Sanatkarlar Kanununa göre; esnaf ve sanatkar siciline veya odasına yada her ikisine birden kayıtları bulunmakla birlikte, üye kayıtlarının mevzuata uygun olarak yapılmadığı için Kurum tarafından tescil edildikleri halde sigortalılıkları geçersiz sayılan bağımsız çalışanların, 22/3/1985 tarihinden sonraki sürelerle ait prim, gecikme zammı ve gecikme cezalarını, 31/12/2013 tarihine kadar ödemiş olanların,

Aynı şekilde kurum ve kuruluşlarında ki oda kayıtlarının düzgün olmaması nedeniyle sigortalılıkları geçersiz sayılan tarımda nam ve hesabına çalışan sigortalılardan, tescil tarihinden itibaren 31/12/2010 tarihine kadar geçen sürelerle ait prim, gecikme zammı ve gecikme cezalarını, 31/12/2013 tarihine kadar ödemiş olanların sigortalılıklarının geçerli sayılması öngörülmüştür.

MADDE 59: 5510 sayılı Kanuna eklenen geçici 55 üncü madde ile gerek 506 sayılı Kanun gerekse 5510 sayılı Kanunlar uyarınca kapsamdan çıkmış iş yeri dosyalarından tahakkuk etmiş Kurum alacaklarından zaman aşımına uğramış olanlar ile borç aslı 100 lirayı aşmayan tahsil olanaksız hale gelmiş olanların tahsilinden vazgeçilmesi öngörülmektedir.

MADDE 60: 5510 sayılı Kanuna eklenen geçici 56 üncü madde ile 23/4/1999 ile 14/2/2005 tarihleri arasında tabi oldukları personel mevzuatına göre almış oldukları disiplin cezası sonucu memuriyetleri sona erip, 5525 sayılı Kanun uyarınca haklarında verilmiş disiplin cezaları bütün sonuçları ile ortadan kaldırılan kamu görevlilerinin, görevde olmadıkları süreleri değerlendirilmeyenler ile, 1416 sayılı Kanuna göre yurt dışına gönderilen ve öğrenimini başarıyla tamamlayarak yurda dönenlerden yükümlü bulunduğu mecburi hizmet süresini tamamlamış olanlardan, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olarak çalışmaya başlamış olup çalışmaya devam edenlerin, yurtdışında 18 yaşlarının üstünde geçen sürelerini değerlendirilmeyenlere, çalıştıkları veya kamu görevlisi olarak en son çalıştıkları kamu idarelerine, bu sürelerine ilişkin kesenekleri veya kurum karşılıklarını bildirimden itibaren altı ay içinde ödemeleri için yeni bir olanak daha sağlanması öngörülmüştür.

MADDE 61: 5510 sayılı Kanuna eklenen geçici 57 üncü madde ile sigortalıları yasal süresinde Kuruma bildirmeyen kamu kurumlarının bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde bildirim yükümlülüklerini yerine getirmeleri,

Türkiye İş Kurumunun mesleki eğitimlere tabi tuttukları kursiyerler için Kuruma vermeleri gereken belgeleri altı ay içinde vermeleri halinde Kuruma vermekle yükümlü oldukları belgeleri yasal süresinde verdikleri kabul edilerek, haklarında idari para cezası uygulanmaması, ancak tahsil edilen idari para cezalarının geri verilmesi öngörülmüştür.

MADDE 62: 5510 sayılı Kanuna eklenen geçici 58 üncü madde ile Türkiye İstatistik Kurumu tarafından personele ödenen ve Kuruma bildirilmeyen fazla mesai ücretlerine ilişkin prim tutarları ile Kurum tarafından tahakkuk ettirilen idari para cezalarının terkinin öngörülmüştür.

MADDE 63: 5510 sayılı Kanuna eklenen geçici 59 üncü madde ile Manisa ilinin Soma ilçesinde meydana gelen maden kazasında hayatını kaybeden sigortalıların, Kuruma olan her türlü borçlarının terkin edilmesi, hak sahiplerine ölüm geliri bağlanan, ancak yeterli prim gün sayısı olmadığı için ölüm aylığı bağlanamayanlara prim gün sayılarına bakılmaksızın ölüm aylığı bağlanması, ölen işçilerin anne ve babalarına muhtaçlık durumlarına bakılmaksızın ölüm gelir ve aylığı bağlanması ile ölen işçilerden yakınlarından birinin kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilmesi öngörülmüştür.

MADDE 64: 30/1/1950 tarihli ve 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 7 nci maddesine eklenen fıkra ile, hizmet tespit davaları hariç diğer uyuşmazlıklar için dava açmadan önce Kuruma başvurulması, işveren aleyhine açılan hizmet tespiti davalarında Kurumun ferî müdahil olarak katılması ve davalı taraf başvurmasa dahi gerektiğinde Kurumun kanun yollarına başvurusu ve kesinleşen kararları Kurumun uygulama sı öngörülmüştür.

MADDE 81: 5510 sayılı Kanuna eklenen geçici 60 ıncı madde ile Nisan 2014 tarihinden önce ki aylara ilişkin, sigortalı işçilerden, bağımsız çalışan sigortalılardan ve kamu görevlisi sigortalılardan dolayı oluşan sigorta priminin, emeklilik keseneğinin, kurum karşılığının, işsizlik sigortası priminin, sosyal güvenlik destek priminin,

Başvuru tarihi itibarı ile ödeme imkanı ortadan kalkmış işteğe bağlı sigorta priminin,

Eksik işçilik tutarlarının,

Sosyal Güvenlik Kurumu Tarafından takip edilen damga vergisi, özel işlem vergisi ve eğitim katkı payının,

Genel sağlık sigortası primi borçlarının yeniden yapılandırılması için, genel sağlık sigortalısı borçlularının Kanunun yayım tarihini takip eden aybaşından itibaren (01.10.2014 tarihinden itibaren) yedi ay diğer borçluların ise üç ay içinde Kuruma başvurmaları,

Genel sağlık sigortası prim borçlarının birinci taksitinin en geç sekiz ay, diğer prim borçlarının ise ilk taksitinin en geç dört ay içinde yatırılarak, bakiye borçlarını ikişer aylık sürelerde 18 ay taksitte ödenmesi ve yeniden yapılandırılan Kurum alacaklarının gecikme cezası ve zammı uygulanmadan, taksit süresine göre Kurumca belirlenecek kat sayı oranında uygulanacak faizle tahsil edilmesi öngörülmüştür.

MADDE 91: 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanuna eklenen geçici 24 üncü madde ile Manisa ili Soma ilçesinde meydana gelen maden kazasında hayatını kaybeden kişilerin mirasçılarında devredilmek üzere konut tahsis edilmesi amacıyla gerçek ve tüzel kişiler tarafından bedelleri karşılanarak yaptırılacak konutların, madencilerin mirasçılarında kura ile bedelsiz olarak verilmesi öngörülmüştür.

MADDE 145: Yürürlük maddesidir. Buna göre, Kanunun; (Kanun 11.09.2014 tarihli Resmî Gazetede yayımlanmıştır.)

- a) 4 üncü maddesiyle 4857 sayılı Kanunun 41 inci maddesine eklenen onuncu fıkra ile 7 nci maddesi 1/1/2015 tarihinden itibaren,
- b) 10 ve 11 inci maddeleri, bu Kanunun yayımı tarihinden dört ay sonra,
- c) 40 ıncı maddesiyle 5510 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yapılan ibare değişikliği ile 55 inci maddesi 1/4/2015 tarihinden itibaren,
- ç) 50 nci maddesi, bu Kanunun yayımı tarihini izleyen ay başından itibaren,
- d) 63 üncü maddesi ile 5510 sayılı Kanuna eklenen geçici 59 uncu madde, 13/5/2014 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,
- e) 89 uncu maddesi, 31/3/2014 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,
- f) 112 nci maddesi 31/1/2015 tarihinden itibaren,
- g) Diğer hükümleri yayımı tarihinde, yürürlü